

3

Liikenneliikelaitoksen johtokunnan lausunto Paavo Arhinmäen valtuustoaloitteesta koskien kaupunkipyörien toiminta-alueen laajentamista

HEL 2017-006917 T 00 00 03

Lausuntoehdotus

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päättää antaa seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle Paavo Arhinmäen valtuustoaloitteeseen koskien kaupunkipyöräpalvelun toiminta-alueen laajentamista:

HKL:n johtokunta on hyväksynyt Helsingin kaupunkipyöräjärjestelmälle päivitetyn hankesuunnitelman 23.3.2014. Hankesuunnitelmassa kaupunkipyörien tavoitteeksi määritettiin joukkoliikenteen palvelutason parantaminen. Joukkoliikennejärjestelmän joustavuus ja saavutettavuus paranevat, kun liityntämatkoihin voi käyttää kaupunkipyöriä. HKL:n johtokunta päätti kaupunkipyöräjärjestelmän hankinnasta 20.10.2015. Kaupunkipyöräasemien ensimmäisen vaiheen asemapaikoista on tehty liikennesuunnittelupäällikön päätös 12.2.2016 (piirustus 6546-3) ja lopuista sadasta asemapaikasta 9.12.2016 (piirustus 6675-2)

Kaupunkipyöräpalvelun perustavoitteiden mukaisesti kaupunkipyörien nykyiset asemat on sijoitettu mahdollisimman tiiviisti yhteen joukkoliikennejärjestelmän kanssa. Kansainvälisten esimerkkien mukaisesti kaupunkipyöräpalvelun hyvän palvelutason ja saavutettavuuden takamiseksi pyöräasemia ja pyöriä on oltava tarjolla tarpeeksi tiheässä, noin 300-400 metrin välein. Palvelun on tarkoitus tukea ja kannustaa kaupunkipyörän käyttöä niin, että pyörää ei turhaan pidetä omaan käyttöön varattuna, vaan se otetaan vain matkan ajaksi ja palautetaan toiselle asemalle heti määränpäässä. Tehokkaasti toimiva kaupunkipyöräkonsepti edellyttää, että pyöriä pitää olla tarjolla lähellä matkan lähtöpistettä ja pyörän palauttamisen pitää onnistua määränpäässä ilman varsinaista siirtymää, jotta pyörät palvelevat suunnitellulla tavalla. Asemapaikkojen huolellisesti ja toiminnallisesti harkittu sijoittelu mahdollistaa korkean palvelutason.

Kaupunkipyöräjärjestelmän hankesuunnitelman mukainen täysi laajuus on 150 pyöräasemaa, jotka mahdollistavat pysäköinnin 1 500 kaupunkipyörälle. Näistä 10 asemaa ja 100 pyörä ovat lainalla Espoossa vuoden 2017 ja palaavat Helsinkiin vuonna 2018. Asemat muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden Helsingin tiiveimmällä alueella, jossa alueen sisällä matkoja on helppo tehdä kaikkiin suuntiin.

14.09.2017

Ilman asemien lukumäärän kasvattamista, kaupunkipyöräverkoston alueen laajentaminen nykyisestä johtaisi nykyistä harvempaan asema-verkostoon, ja heikentäisi sen palvelukykyä; juuri asemien tiheys tekee palvelusta toimivan ja houkuttelevan, kun asemia on katettavalla alueella aina lähettyvillä. Myös järjestelmän ylläpitäminen on tiiviillä alueella tehokkaampaa.

Itä- ja Pohjois-Helsingin kattaminen vastaavasti toimivalla pyöräasemaverkostolla vaatisi jopa enemmän asemia kuin koko nykyisessä järjestelmässä on, jotta verkosto pysyy tarpeeksi tiheänä ja järjestelmä palvelisi asiakkaita kokonaisuutena, hyvällä palvelutasolla. Uusia asemia tarvittaisiin myös nykyisen verkon alueelle, sillä laajentunut alue ja pyörärien lukumäärä toisivat lisää käyttäjiä myös keskustaan, joka on usein matkojen kohde. Jos asemia tulevaisuudessa sijoitetaan uudelleen tai nykyverkostoa laajennetaan, on itä kuitenkin mahdollinen suunta.

Kaupunkipyöräpalvelulla on kansainvälisesti vertailtuna ja pyörärien määrään nähden paljon aktiivisia käyttäjiä. Järjestelmään on rekisteröitynyt 33 880 koko kauden käyttöoikeudesta maksanutta asiakasta ja lisäksi useita tuhansia viikon tai päivän mittaisen käyttöoikeuden valinnutta. Kaupunkipyörällä on tällä kaudella tehty jo yli miljoona matkaa. Matkoja tehdään keskimäärin noin 7,5 päivässä jokaista pyörää kohden, viikokaimpina päivinä matkoja on tehty jopa yli 11 matkaa jokaista pyörää kohden. Tämän käyttöasteen arvioidaan olevan tasolla, jolla nykyinen palvelu tehokkaasti pystyy toimimaan. Käyttömäärien lisääntyminen tai lisääminen edellyttäisi palvelun kasvattamista. Hyvän vastaanoton ja aktiivisen käytön johdosta voi odottaa palvelun toimivan hyvin myös muualla Helsingissä ja pyörärien sekä asemien lisääminen jo sinällään parantaisi palvelua nykyisellä alueellakin. Kaupunkipyöräpalvelusta ennakotiin saatavan käyttömaksujen muodossa tuloja puolet siitä, mitä HKL maksaa sen toteuttamisesta. HKL maksaa palvelusta vuosittain palvelumaksuja yhteensä 1,295 miljoonaa euroa ja tällä kaudella kolmen ensimmäisen kuukauden aikana tuloja on kertynyt jo 1.034.609 euroa eli odotuksia huomattavasti enemmän.

HKL:llä ei nykyisten hankintapäätösten puitteissa ole mahdollisuutta lisätä kaupunkipyöräasemien määrää tai kaupunkipyörärien määrää niin, että kaupunkipyöräpalvelu voitaisiin laajentaa koko Itä-Helsinkiin aloitteessa esitetyllä tavalla. HKL kuitenkin selvittää parhaillaan miten mahdollisilla uusilla päätöksillä laajentaminen voisi tapahtua julkisia hankintoja koskevan sääntelyn puitteissa niin, että laajennus voidaan toteuttaa yhteiskunnan kannalta kokonaistaloudellisesti edullisesti joko nykyisen palvelun laajennuksena tai joka tapauksessa nykyisen kaupunkipyöräpalvelun kanssa täysin yhteensopivana palveluna.

Esittelijän perustelut

Postiosoite
PL 1400
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hkl@hel.fi

Käyntiosoite
Toinen linja 7 A
Helsinki 53
<http://hkl.fi>

Puhelin
3101071
Faksi
09655783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI3280001301351509
Alv.nro
FI02012566

14.09.2017

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt HKL:n lausuntoa kaupunginhallitukselle 15.9.2017 mennessä.

Valtuustoaloite

Valtuutettu Paavo Arhinmäen aloite kaupunkipyörien toiminta-alueen laajentamisesta.

Esittelijä

yksikön johtaja
Karoliina Rajakallio

Lisätiedot

Samuli Mäkinen, projekti-insinööri, puhelin: 310 35753
samuli.makinen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano